

Faculty Members Performance Evaluation by Nursing Students; Urmia University of Medical Sciences

ARTICLE INFO

Article Type

Research Article

Authors

Beheshti Rad R.* MA,
Ghalavandi H.¹ PhD,
Ghale'ei A.R.¹ PhD

ABSTRACT

Aims Measuring the effectiveness of teaching and improving the quality of education are the aims of teachers' evaluation by the students. The purpose of this study was to evaluate the teachers' activity of Urmia University of Medical Sciences by nursing students.

Methods This descriptive survey performed during 2012-2013 among all the 382 undergraduate nursing students of Urmia University of Medical Sciences and 73 students were selected by simple random sampling. For data collecting, the researcher-made questionnaire of teachers' educational performance evaluation which contained 30 items at 4 components of teaching method, academic ability, educational discipline and personal and social characteristics of teacher was used. The SPSS 16 statistical software was used to analyze the data using univariate T test.

Results The mean score of teaching method component was evaluated as 3.32 ± 1.07 ($t=2.60$, $p=.01$), academic ability as 3.32 ± 1.15 ($t=2.39$, $p=.01$), educational discipline as 3.34 ± 1.19 ($t=2.44$, $p=.01$) and personal and social characteristics of teacher as 3.34 ± 1.08 ($t=2.71$, $p=.008$) all of which had a significant difference with the deemed limit 3 and were in relatively desirable condition.

Conclusion From the point of view of nursing students of Urmia University of Medical Sciences, four components containing personal and social characteristics, teaching method, educational discipline and academic ability are important in teachers' evaluation.

Keywords Evaluation; Faculty; Students; Scientific Ability; Teaching

CITATION LINKS

[1] Australian national ... [2] Faculty evaluation ... [3] Evaluating faculty ... [4] An index of students' ... [5] The view of ... [6] Comparison between ... [7] Efforts by departments ... [8] Student ratings of ... [9] A statistical interpretation ... [10] Quality assurance in ... [11] Educational evaluation: ... [12] Survey of observing ... [13] Student evaluation of teaching quality in high education ... [14] Student evaluation of faculty: Concern raised ... [15] Academic staff and ... [16] Management fads in higher education... [17] Return to academic [18] Customers vs products: ... [19] Reflective faculty ... [20] Student evaluation of ... [21] Concerns about... [22] Faculty evaluation: ... [23] Student evaluation ... [24] Comparison and ... [25] Students' opinion ... [26] Academic staff ... [27] Are the teachers ... [28] Developing and testing ... [29] Factors affecting ... [30] Portfolios as a ... [31] Evaluation process ... [32] Evaluation of faculty ... [33] Is there gender... [34] Faculty attitudes towards ... [35] An unexpected ... [36] Student evaluations... [37] The effects of anonymity ... [38] Bias, the brain and ... [39] The translation world... [40] An introduction to ... [41] Research methods ... [42] Student evaluation of... [43] Making better use of student ... [44] What do they ... [45] Student evaluation of teachers: ... [46] Teacher's effective... [47] Influence of faculties ... [48] Evaluation teaching quality ... [49] Teacher evaluation using ... [50] Viewpoints of nursing ... [51] Grade inflation and student individual differences... [52] Factors affecting students' evaluation.. [53] Faculty and student perceptions of ... [54] Faculty opinion survey following-attendance ... [55] Students' view points about priorities in ...

*Educational Sciences Department, Literature & Human Sciences Faculty, Orumiye University, Orumiye, Iran

¹Educational Sciences Department, Literature & Human Sciences Faculty, Orumiye University, Orumiye, Iran

Correspondence

Address: Educational Sciences Department, Literature & Human Sciences Faculty, Hamedan Buali-Sina University, Shahid Fahmide Ave., Hamedan, Iran

Phone: +984612361178

Fax: +988118380832

r_beheshti2000@yahoo.com

Article History

Received: April 12, 2013

Accepted: August 19, 2013

ePublished: December 15, 2013

ارزشیابی عملکرد اساتید توسط دانشجویان پرستاری؛ دانشگاه علوم پزشکی ارومیه

رقیه بهشتی راد* MA

گروه علوم تربیتی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه ارومیه، ارومیه، ایران

حسن قلاوندی PhD

گروه علوم تربیتی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه ارومیه، ارومیه، ایران

علیرضا قلعه‌ای PhD

گروه علوم تربیتی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه ارومیه، ارومیه، ایران

چکیده

اهداف: هدف ارزشیابی اساتید توسط دانشجو سنجش اثربخشی تدریس و ارتقای کیفیت آموزش است. این مطالعه با هدف ارزشیابی عملکرد اساتید توسط دانشجویان پرستاری دانشگاه علوم پزشکی ارومیه انجام شد.

روش‌ها: این پژوهش توصیفی پیمایشی در همه ۲۸۲ دانشجوی مقطع کارشناسی رشته پرستاری دانشگاه علوم پزشکی ارومیه در سال ۹۲-۱۳۹۱ انجام شد و ۷۳ دانشجو با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب شدند. برای جمع‌آوری داده‌ها از پرسش‌نامه محقق‌ساخته ارزشیابی عملکرد آموزشی اساتید حاوی ۳۰ گویه در ۴ مولفه روش تدریس، تسلط و توان علمی، انضباط آموزشی و ویژگی‌های فردی و اجتماعی استاد استفاده شد. تجزیه و تحلیل داده‌ها به کمک نرم‌افزار آماری SPSS 16 و با استفاده از آزمون T تک‌متغیره انجام شد.

یافته‌ها: میانگین امتیاز مولفه روش تدریس $3/32 \pm 1/07$ ؛ $t=2/60$ ؛ $p=0/01$ ، تسلط و توان علمی $3/32 \pm 1/15$ ؛ $t=2/39$ ؛ $p=0/01$ ، انضباط آموزشی $3/34 \pm 1/19$ ؛ $t=2/44$ ؛ $p=0/01$ و ویژگی‌های فردی و اجتماعی استاد $3/34 \pm 1/08$ ؛ $t=2/71$ ؛ $p=0/008$ به دست آمد که همگی اختلاف معنی‌داری با حد فرضی ۳ داشته و در وضعیت نسبتاً مطلوب قرار داشتند.

نتیجه‌گیری: از دیدگاه دانشجویان پرستاری دانشگاه علوم پزشکی ارومیه، چهار مولفه ویژگی‌های فردی و اجتماعی، روش تدریس، انضباط آموزشی و تسلط و توان علمی و حرفه‌ای در ارزشیابی اساتید مهم هستند.

کلیدواژه‌ها: ارزشیابی، استاد، دانشجو، توان علمی، روش تدریس

تاریخ دریافت: ۱۳۹۲/۰۱/۲۴

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۲/۰۵/۲۸

* نویسنده مسئول: r_beheshti2000@yahoo.com

مقدمه

ارزشیابی، برای تمامی سازمان‌ها فرآیندی ضروری است و برای موسسات آموزش عالی که عدالت و تعالی را هدف خود قرار داده‌اند، ضرورت بیشتری دارد [۱]. از آنجاکه محوری‌ترین ارزش‌نهادهای دانشگاهی، بهبود کیفیت یاددهی - یادگیری است، برنامه‌های ارزشیابی بخش مهمی از فعالیت‌های آنان را تشکیل می‌دهد [۲، ۳]. تضمین کیفیت یاددهی - یادگیری در نظام‌های دانشگاهی مستلزم نگاه جدی به تمامی عوامل درگیر با این فرآیند است. به‌طور مسلم،

اعضای هیات علمی دانشگاه‌ها در این فرآیند از عوامل عمده و موثر محسوب می‌شوند. توسعه مداوم فردی اعضای هیات علمی و ارزشیابی وظایف ایشان، از شاخصه‌های یک دانشگاه موفق است. با توجه به اینکه اساتید، گران‌بهارترین بخش نظام آموزش عالی را تشکیل می‌دهند، طراحی نظام ارزشیابی متناسب برای آنان اهمیت ویژه دارد [۴، ۵]. ارزشیابی اساتید توسط دانشجو به معنی تعیین میزان موفقیت استاد در رسیدن به اهداف آموزشی است که انجام صحیح آن مستلزم جمع‌آوری اطلاعات لازم در خصوص فعالیت‌های آموزشی و انتخاب معیارهایی برای مقایسه اطلاعات به‌دست‌آمده براساس آنها و سپس قضاوت در مورد میزان موفقیت استاد است. اگرچه معرفی این روش مربوط به دهه ۱۹۲۰ است، ولی استفاده گسترده و رسمی از این روش در دانشگاه‌های معتبر دنیا به ویژه ایالات متحده به اواخر دهه ۱۹۶۰ و اوایل دهه ۱۹۷۰ برمی‌گردد [۶].

نظام‌های آموزش عالی، به عنوان بارزترین نمود سرمایه‌گذاری نیروی انسانی، نقش اصلی را در تربیت و تامین نیروی انسانی کارآمد دارند. این نظام‌ها سهم قابل توجهی از بودجه هر کشور را به خود اختصاص می‌دهند و نقشی تعیین‌کننده در ابعاد گوناگون اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی جامعه دارند. از این رو، اطمینان از کیفیت مطلوب عملکرد آنها به‌منظور جلوگیری از هدررفتن سرمایه‌های انسانی و مادی و نیز داشتن توانایی رقابت در دنیای آینده که در آن کیفیت مهم‌ترین مولفه برای ادامه حیات هر سازمان است، ضرورتی انکارناپذیر دارد [۷]. در بیشتر دانشگاه‌های جهان پرسش از دانشجویان مهم‌ترین منبع ارزشیابی کیفیت فرآیند تدریس اساتید است، این روش ساده و قابل اعتماد برای ارزشیابی اساتید غالباً برای ارتقای اساتید، پرداخت پاداش و غیره استفاده می‌شود [۸، ۹، ۱۰].

ارتقای دایمی کیفیت در آموزش عالی با توجه به پویایی و ابعاد متعدد و متغیرهای گوناگون موثر در آن باید همواره مورد توجه برنامه‌ریزان قرار گیرد [۱۱]. ارتقای مستمر کیفیت آموزش، مستلزم ارزشیابی است که می‌تواند بر مبنای هر یک از عناصر تشکیل‌دهنده نظام آموزشی (درون‌داد، فرآیند، محصول، برون‌داد و پیامد) صورت پذیرد و این ارزشیابی می‌تواند بهبود کیفیت نظام آموزشی را به دنبال داشته باشد [۱۲]. بر این اساس، کیفیت درون‌داده‌ها می‌تواند نمایانگر کیفیت نظام آموزشی باشد؛ سه عامل یادگیرنده، اساتید و برنامه درسی از درون‌داده‌های مهم محسوب می‌شوند و ارزیابی و اصلاح هر یک از این عوامل می‌تواند در بهبود کیفیت نظام آموزشی تاثیر بسزایی داشته باشد [۱۲، ۱۳]. بنابراین، تحقیق و بررسی درباره اثربخشی و کیفیت عملکرد آموزشی اساتید از جمله مسایل مهمی است که از یک سو، بازخورد مناسب را برای تجزیه و تحلیل مسایل آموزشی و تصمیم‌گیری‌های اساسی و برنامه‌ریزی‌های استراتژیک توسط مسئولان و دست‌اندرکاران نظام

هستند و نتایج ارزشیابی استادان توسط دانشجویان از روایی و پایایی برخوردار است [۲۷، ۲۸، ۲۹، ۳۰].

در کنار ارزشیابی اساتید توسط دانشجو می‌توان به روش‌های مختلف ارزشیابی اساتید از جمله خودارزیابی اساتید، ارزشیابی توسط همکاران و ارزشیابی براساس یادگیری دانشجویان اشاره کرد. پژوهش‌هایی درباره ارزشیابی‌های دانشجویی و بررسی نقش عوامل زمینه‌ای از قبیل رتبه علمی و سابقه [۳۱، ۳۲] سن و جنسیت اساتید [۳۳] و نگرش اساتید نسبت به ارزشیابی‌های دانشجویی انجام گرفته است [۳۴]. //تمن معتقد است که ارزشیابی اساتید توسط دانشجویان می‌تواند منبع ارزشمندی برای بازخورد به آنها به‌منظور ارتقای کیفیت آموزش باشد. وی اعتقاد خاصی به ارزشیابی تکوینی اعضای هیات علمی توسط دانشجویان دارد و آن را از این جهت که می‌تواند با ارایه بازخورد فوری، فرصت مناسبی برای بهبود روش تدریس فراهم کند و همچنین سبب ارتقای یادگیری در فراگیران شود، ارزشمند می‌داند [۳۵]. بیشتر صاحب‌نظران در این موضوع متفق‌اند که هدف ارزشیابی استاد توسط دانشجو، ارزشیابی تکوینی یا به عبارتی بازخورد نتایج به استاد برای اطلاع‌یافتن از نقاط قوت و ضعف تدریس خود است [۳۶]؛ در حالی که این کارکرد به تدریج جای خود را به ارزشیابی تراکمی داده که ابزاری برای تصمیم‌گیری مدیریتی است [۳۷]. قریب به اتفاق صاحب‌نظران استفاده از ارزشیابی اساتید توسط دانشجو با هدف ارزشیابی تکوینی را تایید می‌نمایند ولی کاربرد آن در ارزشیابی تراکمی را مورد مناقشه قرار می‌دهند [۳۸]. یکی از توصیه‌های مهم کنفرانس آموزش پزشکی ادینبورگ در سال ۱۹۹۳، مشارکت دادن و سهم‌نمودن دانشجویان در همه سطوح آموزش، نظیر تعیین هدف‌های برنامه درسی و ارزشیابی است [۳۹].

با توجه به اهمیت نتایج حاصل از ارزشیابی‌های دانشجویی در بهبود تدریس و ارتقای کیفیت آموزش و نظر به این که شرط اولیه تأثیرپذیری اساتید و گرفتن بازخورد از نتایج حاصل از این ارزشیابی‌ها، مقبولیت و پذیرش این نتایج نزد اساتید است، این مطالعه با هدف ارزشیابی عملکرد اساتید توسط دانشجویان پرستاری دانشگاه علوم پزشکی ارومیه انجام شد.

روش‌ها

این پژوهش توصیفی پیمایشی در همه ۳۸۲ دانشجوی مقطع کارشناسی رشته پرستاری دانشگاه علوم پزشکی ارومیه در سال ۹۲-۱۳۹۱ انجام شد و ۷۳ دانشجو با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب شدند. حجم نمونه آماری با توجه به حجم جامعه آماری با فرمول کوکران محاسبه شد [۴۰].

برای سنجش مولفه‌های ارزشیابی اساتید، از پرسش‌نامه محقق‌ساخته ارزشیابی عملکرد آموزشی اساتید استفاده شد. این پرسش‌نامه از ۳۰ گویه تشکیل شده که دامنه امتیازات آن براساس

آموزش عالی فراهم می‌آورد و از سوی دیگر، اعضای هیات علمی دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی می‌توانند از چگونگی عملکرد آموزشی خود آگاهی یابند و به اصلاح روش‌های آموزشی و در نتیجه، افزایش کیفیت تدریس اقدام کنند [۱۴].

با توجه به اینکه دانشجویان از گروه‌های اصلی دریافت‌کننده محصولات آموزشی در دانشکده‌ها به‌شمار می‌روند، نظرات آنها به عنوان منبعی قطعی در ارتباط با کیفیت آموزش در دانشکده‌ها و دانشگاه‌ها باید مورد توجه قرار گیرد [۱۵]. به اعتقاد برخی محققان، استفاده از نظر دانشجویان برای ارزشیابی اساتید تنها منبع ملموس در دانشکده‌ها و دانشگاه‌های سراسر جهان است و می‌تواند در بهبود روش تدریس، فراهم‌آوردن اطلاعات مربوط به قضاوت در مورد اثربخشی تدریس، کمک به دانشجویان در انتخاب واحد درسی و استاد مورد نظر و در نهایت وادارکردن دانشجویان به اظهار نظر در مورد وضعیت تعلیم و تربیت مفید باشد [۱۶]. برخی دیگر اعتقاد دارند که نباید به ارزشیابی استاد توسط دانشجو دید مشتری‌مدارانه داشت [۱۷] چرا که بخش صنعت و تجارت تفاوت ماهوی با آموزش عالی دارد و علاوه بر این در فرآیند آموزش، دانشجو مشتری نیست بلکه خود محصول است [۱۸] و لذا نباید دید مشتری‌مآبانه به فرآیند آموزش دانشجو داشت و بیان نمود که حق با مشتری (دانشجو) است [۱۹]. علاوه بر این، برخی بر این عقیده‌اند که دانشجویان از توانمندی‌های لازم برای ارزشیابی استاد از قبیل مهارت‌های تفکر نقادانه و تسلط علمی بر مطالب ارایه‌شده برخوردار نیستند و از این رو در بسیاری مواقع تصمیم‌گیران را به بیراهه می‌کشاند [۲۰، ۲۱].

در ادبیات جهانی مرتبط با ارزشیابی استادان، موضوع مقاومت استادان در برابر ارزشیابی جنبه محوری دارد. عوامل اصلی مقاومت استادان استفاده از نتایج ارزشیابی برای تصمیم‌گیری‌های مدیریتی، شک و تردید در مورد روش‌های انجام ارزشیابی، کم‌اعتباری نظریات دانشجویان در مورد ارزشیابی استاد، عدم تمایل مدیران برای بهبود شیوه‌های ارزشیابی، نگرانی در مورد استفاده از نتایج ارزشیابی بر علیه استادان، بی‌ارتباطی بین نتایج ارزشیابی و طراحی برنامه‌های رشد و ارتقای توانمندی‌های حرفه‌ای استادان و عدم مشارکت استادان در فرآیند بهبود نظام ارزشیابی هستند [۱، ۳، ۲۳]. براساس مطالعات محدود انجام‌شده در ایران، استادان معتقدند که دانشجویان درک صحیحی از فرآیند تدریس نداشته و از این رو، قضاوت معتبری ندارند و نظر دانشجویان در مورد استادان بیشتر تحت تاثیر شهرت، وجهه اجتماعی، آراستگی و موقعیت اداری-اجرایی استاد قرار می‌گیرد و برخی نیز غرض‌ورزی‌های دانشجویی را در نتایج ارزشیابی‌ها دخیل می‌دانند [۲۴، ۲۵، ۲۶]. به هر حال، علیرغم نقدهای واردشده به ارزشیابی استادان توسط دانشجویان، در مجموع نتایج به سمت این کفه سنگینی می‌کند که دانشجویان منبع معتبری برای کسب اطلاع در مورد برخی ویژگی‌های استادان

طیف لیبرکرت از "بی‌اهمیت" (۱ امتیاز) تا "بسیار مهم" (۵ امتیاز) است. این پرسش‌نامه ۴ مولفه روش تدریس، تسلط و توان علمی، انضباط آموزشی و ویژگی‌های فردی و اجتماعی استاد را می‌سنجد. برای تهیه این پرسش‌نامه در مرحله اول سؤال‌هایی که مولفه‌های ارزشیابی از اساتید را می‌سنجید برای متخصصان علوم تربیتی ارسال و از آنها خواسته شد که درجه اهمیت آنها را مشخص کنند. در مرحله بعد، پرسش‌نامه تنظیم شده براساس رتبه‌بندی حاصل از نظرخواهی مرحله اول، برای متخصصان ارسال و از آنها خواسته شد که نظر خود را در مورد رتبه‌بندی اعمال شده اعلام کنند و در نهایت روایی صوری و محتوایی پرسش‌نامه تایید شد. پایایی پرسش‌نامه از طریق محاسبه آلفای کرونباخ، ۰/۷ ارزیابی شد. بازگاز و همکاران نتایج به دست آمده حاصل از میانگین ۱ تا ۲/۳۳ را در وضعیت نامطلوب، ۲/۳۴ تا ۳/۶۷ را در سطح نسبتاً مطلوب و ۳/۶۷ تا ۵ را در وضعیت مطلوب ارزیابی می‌کنند [۴۱].

تجزیه و تحلیل داده‌ها به کمک نرم‌افزار آماری SPSS 16 و با استفاده از آزمون T تک‌متغیره (مقایسه میانگین نمونه با میانگین جامعه) انجام شد.

نتایج

میانگین امتیاز مولفه روش تدریس $3/32 \pm 1/07$ ($t=2/60$; $p=0/01$)، تسلط و توان علمی $3/32 \pm 1/15$ ($t=2/39$; $p=0/01$)، انضباط آموزشی $3/34 \pm 1/19$ ($t=2/44$; $p=0/01$) و ویژگی‌های فردی و اجتماعی استاد $3/34 \pm 1/08$ ($t=2/71$; $p=0/008$) به دست آمد که همگی اختلاف معنی‌داری با حد فرضی ۳ داشته و در وضعیت نسبتاً مطلوب قرار داشتند.

بحث

تدارک و توسعه برنامه ارزشیابی اعضای هیات علمی از اولویت‌های مهم موسسات آموزشی است. این مطالعه با هدف بررسی ارزشیابی عملکرد اساتید توسط دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی ارومیه طراحی و اجرا شد. علیرغم نظرات مخالفان مبنی بر عدم صلاحیت و قابلیت دانشجویان در ارزشیابی اساتید و تدریس موثر، بیشتر پژوهشگران شواهد و دلایل زیادی بر صحت و اعتبار نظرات دانشجویان و بازخورد ناشی از آن در بهبود کیفیت تدریس ارایه می‌نمایند [۴۲، ۴۳، ۴۴، ۴۵]، اگر چه باید پذیرفت که در ارزشیابی اساتید، نباید به نظرات دانشجویان اکتفا کرد.

در بررسی ارزشیابی عملکرد اساتید از دیدگاه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی ارومیه، دانشجویان اولویت اول را به حیطة شخصیت فردی و سپس به ترتیب به حیطة‌های روش تدریس، انضباط آموزشی و در نهایت به حیطة تسلط و توان علمی استاد دادند که با نتایج پژوهش‌های ظهور و اسلامی‌نژاد همسو است [۴۶]. در

نظرسنجی‌ای از ۱۲۷ دانشجوی پزشکی درباره ویژگی‌های استاد موثر در دانشگاه علوم پزشکی تهران، ۷۳/۲٪ دانشجویان ویژگی‌های شخصیتی استاد را در اولویت اول قرار دادند که با اندکی تفاوت تقریباً مشابه مطالعه حاضر است [۴۷]. برای بیشتر دانشجویان، اعتماد به نفس، شخصیت و متانت، خوش اخلاقی، نظم و میزان علاقه استاد به تدریس از اهمیت یکسان و بالایی در ارزشیابی برخوردار است. به نظر می‌رسد در امر آموزش نه تنها نحوه تدریس و آموزش استاد، بلکه شخصیت و منش و رفتار او در کلاس می‌تواند در افزایش شور و شوق و انگیزه دانشجو برای یادگیری و آموزش و در نهایت، ارتقای کیفیت آموزش بسیار موثر باشد. اساتید سرزنده و با شور و شوق و پُرانگیزه می‌توانند بیشترین یادگیری را در دانشجویان ایجاد نمایند. به‌طور کلی، دانشجویان به اساتیدی که صمیمی، برون‌گرا و علاقمند به تدریس هستند، نمره ارزشیابی بالاتری می‌دهند [۴۸]. اساتید با این ویژگی باعث افزایش انگیزه دانشجویان برای میل به پیشرفت و موفقیت می‌شوند.

نتایج مطالعه سیف و همکاران نشان می‌دهد که ارزشیابی دانشجویان از اساتید کمتر تحت تاثیر کیفیت درسی و یادگیری آنان و بیشتر متأثر از طرز عمل و روش کار اساتید است که با نتایج پژوهش حاضر همسو است [۴۹]. همچنین نتایج پژوهشی دیگر نشان می‌دهد که رابطه معنی‌داری بین جنسیت و جنبه شخصیت فردی استاد وجود دارد به طوری که دانشجویان دختر نسبت به دانشجویان پسر اهمیت بیشتری برای جنبه شخصیت فردی استاد قایل هستند [۵۰] و دانشجویان دختر و پسر، به‌طور یکسانی استادان زن خود را پایین‌تر از استادان مرد ارزیابی می‌کنند [۵۱]. پژوهش اصغرپور و همکاران در دانشگاه علوم پزشکی تهران نشان می‌دهد که مهارت‌هایی مانند سازماندهی، آمادگی استاد، قدرت بیان و جدیت و توجه به یادگیری از نظر بیشتر دانشجویان با اهمیت است. نتایج پژوهشی دیگر نشان می‌دهد که حدود ۸۸٪ دانشجویان روش تدریس، مهارت سخنرانی، جدیت، سازماندهی مطالب، منصفانه‌بودن نمره‌دهی و یادگرفتن مطلب توسط دانشجو را بسیار مهم ارزیابی می‌کنند [۵۲]. مطالعه برگمن و همکاران در دانشگاه سین‌سیناتی نشان می‌دهد که دانشجویان به مهارت‌های ارتباطی و توانایی حرفه‌ای استادان اهمیت بیشتری می‌دهند [۵۳]. مطالعه جاسی و همکاران در نیال نیز نتایج مشابهی را گزارش می‌کند [۵۴]. حسینی و همکاران تسلط بر موضوع درس و برقراری ارتباط با دانشجو را از نظر دانشجویان با اهمیت می‌دانند [۵۵].

به‌طور کلی، توجه و شناخت فاکتورهای غیرمرتبط به فعالیت‌های آموزشی استاد در ارزشیابی استاد توسط دانشجو، بسیار مهم بوده و لازم است که قبل از توزیع پرسش‌نامه‌ها، هدف از انجام ارزشیابی برای دانشجویان کاملاً بازگو شود تا پرسش‌نامه‌ها به درستی تکمیل شوند. همچنین، این نوع ارزشیابی اغلب زمانی مفید خواهد بود که پرسش‌نامه‌های ارزشیابی استاد توسط دانشجو، بازنگری شده و

- 8- Costin F, Greenough WT, Menges RJ. Student ratings of college teaching: Reliability, validity and usefulness. *Rev Educ Res.* 1971;41(5):511-35.
- 9- Dilts DA. A statistical interpretation of student evaluation feedback. *J Econ Educ.* 1980;11:10-5.
- 10- Segers M, Dochy F. Quality assurance in higher education: Theoretical consideration and empirical evidence. *Stud Educ Eval.* 1996;22(2):115-37.
- 11- Bazargan A. Educational evaluation: Concepts, patterns and activity mechanism. 1st ed. Tehran: Samt Publication; 2004. [Persian]
- 12- Hasanzadeh Taheri MM, Riyasi HR, Miri MR, Davari MH, Hajiabadi MR. Survey of observing of educational rules and regulations by educational staffs in different faculties of Birjand university of medical sciences. *Birjand Univ Med Sci J.* 2009;16(1):58-65. [Persian]
- 13- Spooren P, Motelmans D, Denekenz J. Student evaluation of teaching quality in high education: Development of an instrument based on 10 Likert-scales. *Assess Eval High Educ.* 2007;32(6):667-79.
- 14- Wright R. Student evaluation of faculty: Concern raised in the literature and possible solutions. *Coll Stud J.* 2006;40(2):417-22.
- 15- Ziaee M, Miri M, Haji-Abadi M, Azarkar GH, Esbak P. Academic staff and students' impressions on academic evaluation of students in Birjand university of medical sciences and health services. *Birjand Univ Med Sci J.* 2008;13(4):61-7. [Persian]
- 16- Birnbaum R. Management fads in higher education: Where they come from, what they do, why they fail? San Francisco: Jossey-Bass Publisher; 2000.
- 17- Emery CR, Kramer TR, Tian RJ. Return to academic standards: A critique of student evaluations of teaching effectiveness. *Qual Assur Educ.* 2003;11(1):37-46.
- 18- Emery C, Kramer T, Tian R. Customers vs products: Adopting an effective approach to business students. *Qual Assur Educ.* 2001;9(2):110-5.
- 19- Centra A. Reflective faculty evaluation. San Francisco: Jossey-Bass Publisher; 1993.
- 20- Chen Y, Hoshower LB. Student evaluation of teaching effectiveness: An assessment of student perception and motivation. *Assess Eval High Educ.* 2003;28(1):71-88.
- 21- Cashin WE. Concerns about using student ratings in community colleges. In: Smith A, editor. *Evaluating faculty and staff: New directions for community colleges.* San Francisco: Jossey-Bass Publisher; 1983.
- 22- Neal JE. Faculty evaluation: Its purposes and effectiveness. Washington: ERIC Digest Publisher; 1988. Available from: http://www.eric.ed.gov/ERICDocs/data/ericdocs2/content_storage_01/0000000b/80/2a/0f/42.pdf
- 23- Murray HG. Student evaluation of teaching: Has it made a difference? Canada; Annual Meeting of the Society for Teaching and Learning in Higher Education, 2005.
- 24- Haji-Aghajani S. Comparison and survey of teachers and students' views about the items of a good teacher. *Teb Tazkiyeh J.* 2001;41:47-51. [Persian]
- 25- Shakurnia A, Motlagh M, Malayeri A, Jouhanmardi A, Komaili Sani H. Students' opinion on factors affecting faculty evaluation in Jondishapoor medical university. *Iran J Med Educ.* 2005;5(2):109-17. [Persian]
- 26- Miri M, Haji-Abadi M, Azarkar GH, Esbak P. Academic staff and students' impressions on academic evaluation of students in Birjand university of medical sciences and health services. *Iran J Med Educ.* 2008;2:9-15. [Persian]
- 27- Bardes CL, Hayes JG. Are the teachers teaching? Measuring the educational activities of clinical faculty. *Acad Med.* 1995;70(2):111-4.

موارد حایز اهمیت در آن گنجانده شود و جزیی از برنامه وسیع و سیستماتیک ارزشیابی برای پیشرفت اعضای هیات علمی باشد. پیشنهاد می‌شود که ترتیبی اتخاذ شود تا به عوامل غیرمرتبط، ولی بسیار تاثیرگذار بر ارزشیابی استاد نیز در فرم‌های ارزشیابی توجه ویژه‌ای شود. همچنین علاوه بر ارزشیابی دانشجو از استاد از شیوه‌های دیگر ارزشیابی از جمله ارزشیابی همتایان و خودارزشیابی نیز استفاده شود. با توجه به یافته‌های این پژوهش، مسئولان امر باید به اهمیت عوامل موثر در ارزشیابی استاد و نظرات دانشجویان در این رابطه توجه بیشتری نموده و درصدد جلب مشارکت و رضایت دانشجویان در انجام ارزشیابی‌ها باشند تا با فراهم‌نمودن محیط مناسب، ارزشیابی واقعی از عملکرد آموزش اساتید تسهیل شود.

نتیجه‌گیری

از دیدگاه دانشجویان پرستاری دانشگاه علوم پزشکی ارومیه، چهار مولفه ویژگی‌های فردی و اجتماعی، روش تدریس، انضباط آموزشی و تسلط و توان علمی و حرفه‌ای در ارزشیابی اساتید مهم هستند.

تشکر و قدردانی: محققان بر خود لازم می‌دانند که مراتب

سپاس خود از مدیریت محترم، دانشجویان رشته پرستاری و کارکنان محترم آموزش دانشگاه علوم پزشکی ارومیه که در انجام این تحقیق مساعدت نمودند را ابراز نمایند.

منابع

- 1- Boyle P, Pettigrove M, Atkinson C. Australian national university student evaluation of teaching: A guide for academic staff. 3rd ed. Canberra: Australian National University; 2001.
- 2- Green ME, Ellis CL, Fremont P, Batty H. Faculty evaluation in departments of family medicine: Do our universities. Measure up? *Med Educ.* 1998;32(6):597-606.
- 3- Bland CJ, Wersal L, Vanloy W, Jacott W. Evaluating faculty performance: A systematically designed and assessed approach. *Acad Med.* 2002;77(1):15-30.
- 4- Shores JH, Clearfield M, Alexander J. An index of students' satisfaction with instruction. *Acad Med.* 2000;75:106-8.
- 5- Amini M, Honardar M. The view of faculties and medical students about evaluation of faculty teaching experiences Koomesh. *Semnan Univ Med Sci J.* 2008;9(3):171-8. [Persian]
- 6- Jafari HM, Vahidshahi K, Kousarian M, Mahmoudi M. Comparison between the results of academic staff self assessment and those made by the students, faculty of medicine, Mazandaran university of medical sciences, 2006. *Mazandaran Univ Med Sci J.* 2007;17(57):67-74. [Persian]
- 7- White LJ. Efforts by departments of economics to assess teaching effectiveness: Results of an informal survey. *J Econ Educ.* 1995;26:81-5.

- Policy Anal Arch. 2000;8(50):1-23.
- 43- Elbow P. Making better use of student evaluations of teachers. *ADE Bull.* 1992;101:2-8.
- 44- Felder RM. What do they know anyway? *Chem Engr Educ.* 1992;26(3):134-5.
- 45- Carrasco FM, Ecavarría RF, Lazarevich IB. Student evaluation of teachers: An analysis of a 12 year experience. Scotland UK; AMEE Conference Edinburgh, 2004.
- 46- Zoorhor A, Eslaminejad T. Teacher's effective teaching criteria as viewed by the students of Kerman university of medical education. *J Med Edu.* 2004;4(2):65-6. [Persian]
- 47- Sharifi M, Jorabchi Z, Alipour M. Influence of faculties on faculty evaluation by students. *Ghazvin Med Univ Sci J.* 2002;22:81-7. [Persian]
- 48- Maroufi Y, Kianmanesh A, Mehr-mohammadi M, Aliasgari M. Evaluation teaching quality in higher education: Assessment of some visions. *J Curriculum Stud.* 2007;5:81-112. [Persian]
- 49- Seif A. Teacher evaluation using students' view point. Is it reliable? *Psychol Res.* 1997;1:12-24.
- 50- Ghorbani R, Haji-Aghajani S, Heidarifar M, Andade F, Shams-Abadi M. Viewpoints of nursing and para-medical students about the features of a good university lecturer. *Koomes.* 2008;10:77-83. [Persian]
- 51- Germain ML, Seandura TA. Grade inflation and student individual differences as systematic bias in faculty evaluations. *J Instr Psychol.* 2003;32(1):58-67.
- 52- Aliasgharpour M, Monjamed Z, Bahrani N. Factors affecting students' evaluation of teachers: Comparing viewpoints of teachers and students. *Iran J Med Educ.* 2010;10(2):186-94. [Persian]
- 53- Bergman K, Gaitskill T. Faculty and student perceptions of effective clinical teachers: An extension study. *J Prof Nurs.* 1990;6(1):33-44.
- 54- Joshi S, Pradhan A, Dinit H. Faculty opinion survey following-attendance to teacher training workshop in Kathmandu medical college. *Katmandu Univ Med J.* 2004;2:51-5.
- 55- Hoseini M, Sarchami R. Students' view points about priorities in teacher evaluation. *Qazvin J Res Med Sci.* 2001;22:33-7. [Persian]
- 28- Copeland HL, Hewson MG. Developing and testing an instrument to measure the effectiveness of clinical teaching in an academic medical center. *Acad Med.* 2000;75(2):161-6.
- 29- Irby DM, Gillmore GM, Ramsey PG. Factors affecting ratings of clinical teachers by medical students and residents. *J Med Educ.* 1987;62:1-7.
- 30- Wright DL, Gregory LS. Portfolios as a component of faculty assessment. *Radiol Sci Educ.* 1995;2121:44-9.
- 31- Moezi M, Shirzad HA, Roohi H. Evaluation process in viewpoints of academic staff and students in Shahrekord university of medical sciences. *Shahrekord Univ Med Sci J.* 2010;11(4):63-75. [Persian]
- 32- Mahmoudi H, Pazargadi M, Ebadi A. Evaluation of faculty teaching experience by postgraduate students. *Educ Strateg J.* 2009;2(2):13-6. [Persian]
- 33- Centra JA, Gaubatz NB. Is there gender bias in student evaluations of teaching? *J High Educ.* 2000;70(1):17-33.
- 34- Shakurnia A. Faculty attitudes towards student ratings: Do the student rating scores really matter? *Iran J Med Educ.* 2011;84-93. [Persian]
- 35- Aultman LP. An unexpected benefit of formative student evaluations. *Coll Teach.* 2006;54(3):251-8.
- 36- Adams JV. Student evaluations: The ratings game. *Inquiry.* 1997;1(2):10-6.
- 37- Blunt A. The effects of anonymity and manipulated grades on student ratings of instructors. *Community Coll Rev.* 1991;18:48-53.
- 38- Merritt DJ. Bias, the brain and student evaluations of teaching. *St Johns Law Rev.* 1999;82:235-87.
- 39- Shadpur K. The translation world conference on education, world federation for medical education. Tehran: Ministry of Health and Medical Education Publication; 1993. [Persian]
- 40- Saraee H. An introduction to sampling in research. Tehran: Samt Publication; 2003. [Persian]
- 41- Bazargan A, Sarmad Z, Hejazi E. Research methods in the behavioral sciences. Tehran: Samt Publication; 1997. [Persian]
- 42- Sproule R. Student evaluation of teaching: A methodological critique of conventional practices. *Educ*